

IV. A scrupulosis exigi quidem debet obedientia, nec rationes sunt eis adducendae; sed notandum quod, si scrupuli ex morbo physico procedant, in quadam impossibilitate obediendi versari possunt; voluntas enim phantasiam saepe saepius cohibere nequit.

V. Otium, conversatio cum aliis personis scrupulosis, auditio concionum terrificarum, meditationes de rebus terrificis, examina conscientiae, et confessiones generales, scrupulos augere solent. Haec itaque prohibeantur. Curandum ut scrupulosus (quasi ictericus cui omnia flava apparent) sibi ipsi non credat et distrahatur, nec de suis scrupulis loquatur. In ipsa confessione bono modo ad alia sermo divertendus est.

VI. Scrupulosi benignissime tractandi sunt. Afflictio afflictis addi non debet. Praesertim si de desperatione tententur, fiducia in Deo quam maxime insinuari et Paradisus eis adpromitti debet.

985. *Quid si poenitens res supernaturales, nempe extases, apparitiones cum locutionibus, revelationibus etc. enarraret?* Si extasis deliquium esse potuerit, et si apparitiones, locutiones etc. phantasiae adscribi valeant: tunc de illis non est curandum. Si vero res narratae nullo modo naturales esse possint, tunc cavendum ne sint malitiosae poenitentis ipsius fictiones, aut diaboli illusiones. Signa sunt incohaerentiae; facilitas illa enarrandi (multo magis si poenitens non solum confessario sed aliis quoque ea enarraret); denique turbatio et reluctantia (cum signis superbiae), si confessarius (prout sub initio facere debet) incuriam ostendat et dicat illa esse spernenda. Si autem nulla contradictio notetur, et poenitens simpliciter quidem sed cum quadam verecundia res illas soli confessario patefaciat, et constanter humilis, obediens et tranquillus reperiatur; tunc de bono spiritu (quamvis forte poenitens in aliquos defectus adhuc incideret) iam non erit prudenter (saltem valde) dubitandum. Excipe nisi locutiones et revelationes imprudentias suaderent.

986. *Quid de infestationibus diabolicis?*

I. Hae consistunt in tentationibus non iam ordinariis, sed horribilibus, quae nec solis passionibus (si in complexu considerentur), nec phantasiae, nec malitiosae poenitentis ipsius fictioni adscribi valeant. Antequam itaque confessarius decernat quod vere de infestationibus diabolicis agatur, sedulo consideret an conditiones istae verificentur. Quamvis ad hoc credendum non debeat esse facilis, tamen prorsus incredulus (quasi res istae impossibiles essent) minime sit. Sicut enim (ut patet ex ipsis sacris litteris et ex sensu Ecclesiae quae in Rituali statuit exorcismos etc.) adsunt veri energumeni, ita adsunt etiam verae obsessiones vel infestationes diabolicae: et in praxi accidunt casus in quibus de re ista prudenter dubitari non potest; idque patet etiam ex pluribus vitis Sanctorum, atque ex doctrina theologorum nemine contradicente.

II. In his infestationibus daemon totus in eo est, ut anima orationem, et omnia opera bona prorsus deserat, atque peccata mortalia committat. Modo tyrannico id exigit, et horribiles machinationes adhibet; quae circum circiter sunt sequentes. Sub initio iniicere solet magnam abominationem contra orationem et sacras imagines, maxime vero contra Deum ipsum. Quærit enim odium Dei et amorem sui. Postea satagit ut anima fidem amittat, blasphemias proferat, Deum maledicat, sacras imagines conculcet vel conspurcet, signis contumeliosissimis Eucharistiam spernat, confessionem et communionem deserat etc.; et non raro per vim ad haec cogit. Provocat etiam personam ut illum invocet. In forma visibili (nempe foemina sub specie viri) apparet (1); praedicta (et maxime amorem) petit; obiecta devotionis aufert; munera offert; fortunam promittit (*omnia tibi dabo si cadens adoraveris me*).

(1) Hodie res ista confirmationem habet ab experimentis spiritisticis, ut videre est in CIVILITATE CATHOLICA (q. 1240 pag. 400, 15 Febr. 1902), ubi de Spirituum materializatione verba fiunt.

Nisi autem his mediis consensum obtineat, violentiam physicam facit; per vim (et forte utendo rebus sacris) personam polluit, vel etiam ad copulam cogit et stuprum perpetrat. (Cf. Scaramelli *Directt. mist. V. xi. 123*). Dein immittit persuasionem quod peccata horribilia iam commissa fuerint, in desperationem personam miserrimam conicere procurat, et forsitan de suicidio illam tentat. Ea autem adhuc reluctante, ad percussiones, adustiones, vulnera, et uno verbo ad cruciatus vix credibiles recurrit. Denique, ut inducat ad peccatum solet etiam dicere quod si persona in vita illi sine difficultate consentiat, illam liberam et quietam relinquet in morte, ut possit salvari; sed e contra, si difficultates opponat, eandem tam in vita quam in morte ad peccatum trahet; et sic certo certius damnabitur. Haec ultima tentatio maior et terribilior omnibus aliis esse solet. Status plus vel minus huiusce generis longo tempore multisque annis durare potest.

III. Confessarius quam maxime sollicitus erit de tribus; nempe 1° de fortitudine et constantia; 2° de profectu in virtutibus; 3° de liberatione.

Quoad fortitudinem et constantiam, a periculo damnationis, a praemio extraordinario in Paradiso, a purgatorio quod persona evitabit, a Deo pro quo dimicat et a quo semper adiuvabitur etc. argumenta sumat. Maximam necessitatem directionis et obedientiae ostendat. Bonis modis utatur, et horroris signa non det. Corrigit autem si aliquo modo et a longe cedere inciperet. Non facile credat quod vere deliquerit; et quamvis de hoc dubitaret, caveat ne miserae animae iam de desperatione heu nimis tentatae dubium suum ostendat; sed potius exhortationes adaugeat et orationem atque fortitudinem magis magisque commendat. Dixi *non facile credat quod vere deliquerit*; ut plurimum enim Deus in animabus piis id non permittit; et valde facile est quod, propter defectum cognitionis aut libertatis, ea, quae perpetrata fuerunt, vera peccata formalia non fuerint. Recolendum quod diabolus potest

1° violare personam per vim sicut faceret homo; 2° cogere vi physica eius manus (non obstante voluntatis repugnantia absoluta) ad tactus, aut eius linguam ad blasphemias (S. Lig. *Prax. n. 111*); 3° inducere illam in statum similem semiebrio, aut eius passiones adeo repente et vivide commovere et intellectum ita obfuscare, ut malitiam non advertat. Cf. S. Lig. (*l. c.*).

Quoad profectum in virtutibus, curabit ut poenitens se profundissime humiliet, Dei dispositionibus se resignet etc.

Quoad liberationem, media praecipua sunt 1° Oratio fervens (interponendo etiam patrocinium Ss. Iulii et Gaudentii). 2° Ieiunium. 3° Actus profundissimae humilitatis. 4° Exorcismi (qui fieri possunt etiam privatim, atque non stando formae Ritualis, imo ab ipsa persona infestata; privatim enim licentia Episcopi non exigitur). 5° Signum crucis. 6° Usus aquae benedictae. 7° Retentio Reliquiarum et aliquorum verborum Evangelii.

IV. Denique confessarius (maxime si agatur de mulieribus) caveat ne compassione ductus aliquas imprudentias committat; et reminiscatur quod Daemon non solum poenitentis, sed etiam confessarii ruinam, et scandalum publicum, machinari potest.

ARTICULUS II.

De confessario monialium.

987. *Quid speciatim curandum a confessario monialium?* 1° Ut scientiam sufficientem habeat. 2° Ut existimationem et quamdam venerationem sibi conciliet. 3° Ut moniales plena confidentia propriam conscientiam ei pandant. 4° Ut ipsae verum profectum faciant. 5° Ut erga illum genialitatem non concipiant; nec 6° aversionem. 7° Ut procuret pacem communitatis.

988. *Quomodo scientiam sufficientem habebit?* Praeter theologiam moralem, et normas supra enuntiatas pro